

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LƯƠNG THỊ KIM MÙI

**THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG DẠY HỌC “SINH HỌC CƠ THỂ THỰC VẬT”
CHO HỌC SINH TRƯỜNG THPT CHUYÊN BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LƯƠNG THỊ KIM MÙI

**THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG DẠY HỌC “SINH HỌC CƠ THỂ THỰC VẬT”
CHO HỌC SINH TRƯỜNG THPT CHUYÊN BẮC KẠN**

Ngành: Lý luận và PPDH Bộ môn Sinh học

Mã số: 814 01 11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. PHẠM THỊ HỒNG TÚ

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu trích dẫn đều có nguồn gốc rõ ràng, các kết quả trong luận văn là trung thực và chưa có ai công bố ở bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận văn

Lương Thị Kim Mùi

LỜI CẢM ƠN

Tác giả đề tài xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới giáo viên hướng dẫn khoa học: TS Phạm Thị Hồng Tú trong thời gian qua đã tận tình chỉ dẫn, giúp đỡ và cùng tác giả đi suốt chặng đường từ những bước đầu tiên cho đến lúc luận văn được hoàn thành.

Xin bày tỏ lòng biết ơn tới Ban giám hiệu trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, ban chủ nhiệm khoa Sinh học, phòng đào tạo, các thầy cô giáo giảng dạy chuyên ngành Lí luận và phương pháp dạy học Sinh học, đã động viên, chỉ dẫn, đóng góp ý kiến và tạo những điều kiện thuận lợi trong thời gian học tập và làm luận văn tại trường.

Xin gửi lời cảm ơn tới Ban giám hiệu, các thầy cô giáo trường THPT Chuyên Bắc Kạn cùng các bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tận tình trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2019

Tác giả

Lương Thị Kim Mùi

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Bảng chữ cái viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do lựa chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	3
3. Đối tượng, khách thể nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	4
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
6. Phương pháp nghiên cứu	4
7. Phạm vi nghiên cứu	5
8. Những đóng góp của đề tài.....	5
9. Cấu trúc của luận văn.....	5
PHẦN NỘI DUNG	6
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA ĐỀ TÀI	6
1.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu.....	6
1.1.1. Trên thế giới	6
1.1.2. Ở Việt Nam.....	7
1.2. Cơ sở lý luận.....	9
1.2.1. Học qua trải nghiệm	9
1.2.2. Hoạt động trải nghiệm	10
1.2.3. Năng lực vận dụng kiến thức vào thực tiễn.....	11
1.3. Cơ sở thực tiễn.....	15

1.3.1. Thực trạng sử dụng các PPDH trong dạy học phần “Sinh học cơ thể thực vật” ở trường một số trường THPT Tỉnh Bắc Kạn	15
1.3.2. Về tổ chức HĐTN trong DH môn Sinh học và triển vọng về tổ chức HĐTN trong DSHH.....	16
1.3.3. Thực tiễn khảo sát tổ chức HĐTN tại trường THPT Chuyên Bắc Kạn ..	16
TIÊU KẾT CHƯƠNG 1	18
Chương 2: THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC “SINH HỌC CƠ THỂ THỰC VẬT” Ở TRƯỜNG THPT CHUYÊN BẮC KẠN.....	19
2.1. Phân tích nội dung “Sinh học cơ thể thực vật”	19
2.1.1. Phân tích nội dung “Sinh học cơ thể thực vật”	19
2.1.2. Phân tích chủ đề “Chuyển hoá vật chất và năng lượng ở thực vật” phù hợp với HĐTN.....	21
2.2. Quy trình tổ chức HĐTN phát triển NL VDKT vào thực tiễn	23
2.2.1. Nguyên tắc thiết kế quy trình tổ chức HĐTN trong dạy học sinh học....	23
2.2.2. Quy trình tổ chức HĐTN.....	23
2.2.3. Vận dụng Quy trình tổ chức HĐTN trong DH chủ đề “Trao đổi chất và chuyển hóa năng lượng ở thực vật” (SH 11) ở Trường THPT Chuyên Bắc Kạn - Tỉnh Bắc Kạn.....	25
2.3. Đánh giá NL vận dụng kiến thức	43
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2	46
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	47
3.1. Mục đích, nhiệm vụ thực nghiệm sư phạm	47
3.2. Đối tượng và phương pháp thực nghiệm.....	47
3.3. Kết quả thực nghiệm sư phạm.....	47
3.3.1. Kết quả đánh giá về kiến thức	47
3.3.2. Kết quả đánh giá năng lực VDKT vào thực tiễn.....	55

3.3.3. Đánh giá qua phiếu điều tra HS về hứng thú và NL VDKT của HS lớp TN trước tác động và sau tác động.....	57
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3	60
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	61
TÀI LIỆU THAM KHẢO	63
PHỤ LỤC	

BẢNG CHỮ CÁI VIẾT TẮT

STT	Viết tắt	Vết đầy đủ
1	BGD&ĐT	Bộ giáo dục và đào tạo
2	DH	Dạy học
3	ĐC	Đối chứng
4	GDPT	Giáo dục phổ thông
5	GQVĐ	Giải quyết vấn đề
6	GV	Giáo viên
7	HĐ	Hoạt động
8	HĐTN	Hoạt động trải nghiệm
9	HS	Học sinh
10	NL VDKT	Năng lực vận dụng kiến thức
11	Nxb	Nhà xuất bản
12	PPDH	Phương pháp dạy học
13	SGK	Sách giáo khoa
14	SH	Sinh học
15	TN	Thực nghiệm
16	THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Các biểu hiện của năng lực VDKT vào thực tiễn	14
Bảng 2.1. Các năng lực cần phát triển trong chuyên đề.....	27
Bảng 2.2. Kế hoạch DH và tổ chức HĐTN	29
Bảng 2.3. Kế hoạch HĐTN 1	31
Bảng 2.4. Tóm tắt các hoạt động và yêu cầu cụ thể.....	32
Bảng 2.5. Triển khai các HĐTN cụ thể.....	33
Bảng 2.6. Một số kết quả thu được từ HĐTN tại vườn quýt.....	37
Bảng 2.7. Các tiêu chí với các mức độ biểu hiện của NLVDKT	44
Bảng 3.1. Bảng phân phối tần số điểm kiểm tra 15 phút của lớp TN và ĐC....	48
Bảng 3.2. Bảng phân phối tỉ lệ % điểm kiểm tra 15 phút của lớp TN và ĐC...	48
Bảng 3.3. Bảng tần suất hội tụ tiến điểm kiểm tra 15 phút của lớp TN và ĐC	49
Bảng 3.4. Kiểm định \bar{X} điểm kiểm tra 15 phút của nhóm lớp TN và ĐC.....	50
Bảng 3.5. Phân tích phương sai điểm kiểm tra 15 phút của lớp TN và lớp ĐC	51
Bảng 3.6. Bảng phân phối tần số điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC.....	51
Bảng 3.7. Bảng phân phối tỉ lệ % điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC.....	52
Bảng 3.8. Bảng tần suất hội tụ tiến điểm kiểm tra 1 tiết	52
Bảng 3.9. Kiểm định \bar{X} điểm kiểm tra 1 tiết của nhóm lớp TN và ĐC.....	53
Bảng 3.10. Phân tích phương sai điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và lớp ĐC.....	54
Bảng 3.11. Bảng đánh giá điểm trung bình năng lực VDKT vào thực tiễn của lớp TN và lớp ĐC do GV đánh giá	56
Bảng 3.12. Đánh giá mức độ ảnh hưởng của HĐTN tới năng lực VDKT GQVĐ thực tiễn của lớp TN trước thực nghiệm (TTN) và sau thực nghiệm (STN).....	58

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Sơ đồ tóm tắt các nội dung trong chủ đề “Sinh học cơ thể thực vật”	18
Hình 2.2. Quy trình tổ chức HĐTN trong DH sinh học.....	24
Hình 3.1. Biểu đồ biểu diễn tần suất điểm kiểm tra 15 phút của lớp TN và ĐC	48
Hình 3.2. Đồ thị đường tích lũy bài kiểm tra 15 phút của lớp TN và ĐC.....	49
Hình 3.3. Biểu đồ biểu diễn tần suất điểm kiểm tra 1 tiết.....	52
Hình 3.4. Đồ thị đường tích lũy bài kiểm tra 1 tiết giữa lớp TN và lớp ĐC	53
Hình 3.5. Đồ thị đánh giá sự tiến bộ NL VDKT vào thực tiễn của lớp TN và lớp ĐC	57